

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. P.

przeciwko Nadleśnictwu W.

o uzupełniające odszkodowanie i zadośćuczynienie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 sierpnia 2014 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 25 listopada 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 września 2013 r. Sąd Okręgowy zwolnił A. P. od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od apelacji ponad kwotę 1.500 zł (pkt 1) oraz oddalił wniosek w pozostałej części (pkt 2). Odpis postanowienia doręczono profesjonalnemu pełnomocnikowi powoda w dniu 1 października 2013 r. Opłata sądowa od apelacji została uiszczona w dniu 24 października 2013 r.

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powoda na podstawie art. 373 w związku z art. 370 k.p.c. z uwagi na jej nieopłacenie w terminie.

W uzasadnieniu postanowienia podniesiono, że stosownie do art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

(jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.), jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c. Jednak w myśl art. 112 ust. 3, przepisu ust. 2 tego artykułu nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Sąd drugiej instancji wskazał w tym zakresie na orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym art. 112 ust. 3 ma zastosowanie także do środków odwoławczych i zaskarżenia (tak w uchwale z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11). W takim przypadku doręczenie pełnomocnikowi strony postanowienia sądu oddalającego jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych stanowi wystarczającą i kompetentną informację dla profesjonalnego pełnomocnika, jaką opłatę sądową jest obowiązany uiścić w terminie tygodniowym od daty doręczenia postanowienia, co wyłącza tryb naprawczy przewidziany w art. 130 § 1 k.p.c. do usunięcia braku fiskalnego pisma procesowego (tak w postanowieniach: z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10; z dnia 21 lipca 2011 r., V CZ 30/11; z dnia 25 października 2012 r., IV CZ 93/12 oraz z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 111/12). Zasada ta ma zastosowanie także w razie częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (tak w uchwale z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 56/12).

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód, zarzucając błędne ustalenie o nieopłaceniu apelacji w terminie, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie apelacji do rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący powołał się na istniejącą w Sądzie Okręgowym praktykę wzywania do opłacenia pisma również stron reprezentowanych przez profesjonalnego pełnomocnika, o czym świadczy nieodrzuconie apelacji przez ten Sąd. Ponadto o takim wezwaniu poinformował

powoda pracownik sekretariatu oraz biuro czytania akt w sądzie pierwszej instancji, jednakże z uwagi na przedłużający się brak wezwania powód sam zdecydował uiścić opłatę. W ocenie skarżącego, odrzucenie jego apelacji stanowi skierowaną przeciwko niemu sankcję za prawdopodobne uchybienie urzędnika (sekretarza) sądowego. Skarżący podniósł również, że odniesienie się przez Sąd Apelacyjny do orzecznictwa Sądu Najwyższego nie może mieć zastosowania w przedmiotowej sprawie, gdyż „w Polsce orzeczenia Sądu Najwyższego nie mają charakteru precedensu i sąd jest niezawisły w orzekaniu. W przypadku Sądu Okręgowego stanowisko Sądu Najwyższego, na które powołuje się Sąd Apelacyjny nie jest stosowane. Wykładnia zaś prawa nie może w kwestiach technicznych wpływać na prawo strony do sądu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest bezzasadne.

Skarżący nie kwestionuje prawidłowości dokonanej przez Sąd drugiej instancji wykładni art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a jedynie prezentuje stanowisko o niewłaściwym powoływaniu się przez ten Sąd na poglądy Sądu Najwyższego, z uwagi na odmienną praktykę stosowaną w tym zakresie w Sądzie pierwszej instancji.

Uszło uwadze skarżącego, że czynności procesowe podejmowane przez strony postępowania cywilnego muszą - dla osiągnięcia określonych skutków procesowych - spełniać przewidziane w przepisach procesowych wymagania prawne. Niespełnienie tych wymagań powoduje wadliwość dokonanej czynności prawnej i może prowadzić do jej bezskuteczności, co stanowi przejaw realizacji zasady formalizmu postępowania cywilnego. Reguły procesowe obowiązują wszystkie sądy, strony i ich pełnomocników, powinny być wykładane i stosowane ściśle i jednolicie, zaś Sąd Najwyższy jest powołany do zapewnienia tej jednolitości (art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym; jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.). Reguł tych nie uchyła stosowanie przez dany sąd odmiennej i nieprawidłowej praktyki, gdyż w przypadku strony działającej przez adwokata lub radcę prawnego gwarancją skutecznego dokonania czynności

procesowej jest właśnie fachowe zastępstwo. Nie ma zatem w takim przypadku potrzeby odformalizowania reguł dotyczących czynności procesowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., II UZ 9/12, OSNP 2013 nr 11, poz. 139), do których niewątpliwie należy terminowe opłacenie środka odwoławczego. Z tej przyczyny przekroczenie - przewidzianego w art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - ustawowego terminu do uiszczenia opłaty od apelacji, rodzi obowiązek jej odrzucenia przez sąd drugiej instancji (art. 370 w związku z art. 373 k.p.c.).

Z powyższych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.